

Моніторинг якості води в басейні р. Рось у квітні 2026 року

Відповідно до наказу Держводагентства України від 28.01.2026 р. №17 «Про впровадження порядку здійснення державного моніторингу вод», Регіональним офісом водних ресурсів річки Рось здійснюється постійний моніторинг якості водних ресурсів у басейні річки Рось. Відбір проб води здійснюється щомісячно у визначених Наказом пунктах спостереження в терміни, зазначені у погодженому з Міжрегіональним офісом захисних масивів Дніпровських водосховищ графіку відбору та завезення проб води на фізико-хімічний аналіз. У відповідності до затвердженого графіку відбору та завезення проб води, РОВР Росі у січні - квітні 2026 року відібрано 12 проб з річки Рось в створах питних водозаборів:

- 218 км, с.Глибичка (питний водозабір м. Біла Церква);
- 118 км, Богуславське вдсх. (питний водозабір м. Богуслав);
- 102 км, с.Тептіївка (питний водозабір м. Миронівка).

Вимірювання показників якості поверхневих вод у пробах, відібраних РОВР Росі на Білоцерківському, Богуславському та Миронівському питних водозаборах, здійснює лабораторія моніторингу вод Північного регіону Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ.

Фахівцями РОВР у Черкаській області в рамках діагностичного моніторингу на території басейну Росі проби води на фізико-хімічний аналіз відбираються в 1 створі:

- р. Рось, 64 км, м. Корсунь-Шевченківський (питний водозабір).

Проведення аналізів води, відібраних на питному водозаборі м. Корсунь - Шевченківський здійснює басейнова лабораторія моніторингу вод та ґрунтів регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області. Результати виконаних вимірювань якості води Міжрегіональний офіс захисних масивів Дніпровських водосховищ та регіональний офіс водних ресурсів у Черкаській області надсилають РОВР Росі. РОВР Росі аналізує та узагальнює інформацію щодо якісного стану поверхневих вод по всьому басейну р. Рось.

Показники якості води р. Рось на питних водозаборах в квітні 2026 р.

Водозабір у с. Глибичка Білоцерківського району Київської області
(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація			
		січень	лютий	березень	квітень
Температура, °С	-	1,0	1,3	2,3	8,0
рН, од. рН	-	6,8	6,3	6,7	6,75
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	6,2	6,2	6,8	10,8
Прозорість, см	-	23,0	18,5	12,5	12,5
Кольоровість, град.	-	14,2	17,2	19,8	14,4
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	14,8	9,7	10,6	10,2
Сухий залишок, мг/дм³	-	461,0	466,0	451,0	412,0
Мінералізація, мг/дм³	-	354,0	357,0	346,0	316,0
Фосфати, мг/дм³	2,14	0,20	0,29	0,22	0,03
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,21	0,48	0,34	0,23
Нітрити, мг/дм³	-	0,03	0,04	0,06	0,03
Нітрати, мг/дм³	-	51,0	54,5	25,7	0,5
ХСК, мг/дм³	50,0	44,9	37,1	32,2	32,6
БСК5, мг/дм³	3,0	2,6	2,1	2,4	3,9
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,10	0,21	0,11	0,14
Марганець, мг/дм³	-	0,08	0,07	0,07	0,05
Хром загальний, мкг/дм³	-	5,0	2,0	3,5	1,1
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,4	0,4	0,5	0,4
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	30,1	10,2	15,7	7,0
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	10,0	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у м. Богуслав Київської області
(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація			
		січень	лютий	березень	квітень
Температура, °С	-	1,0	1,0	2,0	7,6
pH, од. pH	-	6,4	6,9	6,9	8,0
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,4	19,6	18,0	9,6
Прозорість, см	-	26,3	22,0	10,0	10,0
Кольоровість, град.	-	19,5	16,9	16,8	15,1
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	10,4	9,0	10,4	9,4
Сухий залишок, мг/дм³	-	601,0	571,0	513,0	478,0
Мінералізація, мг/дм³	-	461,0	438,0	394,0	367,0
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,74	1,78	0,41	0,31
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,73	0,92	0,35	0,43
Нітрити, мг/дм³	-	0,09	0,07	0,10	0,03
Нітрати, мг/дм³	-	11,7	9,03	69,4	13,4
ХСК, мг/дм³	50,0	36,95	34,8	36,6	40,35
БСК5, мг/дм³	3,0	2,5	3,0	3,1	2,3
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,20	0,31	0,05	0,15
Марганець, мг/дм³	-	0,09	0,12	0,05	0,07
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,0	5,0	2,0	2,0
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,4	0,5	0,4	0,4
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	7,8	24,6	7,0	12,9
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	12,6	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у с. Тептіївка Київської області
(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація			
		січень	лютий	березень	квітень
Температура, °С	-	1,0	1,0	2,0	7,5
рН, од. рН	-	6,9	6,8	6,9	7,9
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,0	9,2	21,8	6,4
Прозорість, см	-	30,0	22,0	13,5	8,0
Кольоровість, град.	-	17,65	16,5	16,3	14,85
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	11,3	8,9	10,4	8,9
Сухий залишок, мг/дм³	-	590,0	562,0	506,0	476,0
Мінералізація, мг/дм³	-	453,0	431,0	388,0	365,0
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,92	1,77	0,48	0,3
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,95	0,93	0,41	0,41
Нітрити, мг/дм³	-	0,07	0,06	0,07	0,03
Нітрати, мг/дм³	-	90,0	9,4	53,2	13,5
ХСК, мг/дм³	50,0	21,4	28,9	33,4	47,1
БСК5, мг/дм³	3,0	2,9	3,1	2,0	3,0
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,16	0,27	0,06	0,24
Марганець, мг/дм³	-	0,08	0,11	0,05	0,07
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,4	2,0	2,0	2,2
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,7	0,4	0,5	0,4
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	10,1	45,0	7,0	9,9
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	16,5	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області
(дані лабораторії регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація			
		січень	лютий	березень	квітень
Температура, °С	-	1,0	0,2	2,5	7,5
рН, од. рН	-	8,5	8,0	7,8	8,8
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,0	5,0	5,0	6,5
Прозорість, см	-	20,0	38,0	29,0	10,0
Кольоровість, град.	-	-	30,0	35,0	42,0
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	9,4	8,4	8,6	14,0
Сухий залишок, мг/дм³	-	540,0	551,0	536,0	457,0
Мінералізація, мг/дм³	-	-	-	-	-
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,3	1,2	1,2	0,2
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,29	0,28	0,28	0,26
Нітрити, мг/дм³	-	0,12	0,13	0,08	0,13
Нітрати, мг/дм³	-	6,7	6,5	9,1	4,7
ХСК, мг/дм³	50,0	46,0	55,0	46,0	46,0
БСК5, мг/дм³	3,0	1,3	2,3	2,3	5,3
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,10	0,11	0,18	0,18
Марганець, мг/дм³	-	-	0,05	0,05	0,05
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,0	8,0	2,0	2,0
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,5	0,4	0,4	0,4
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	7,7	146,7	50,5	7,0
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	12,0	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Нормативні документи:

1. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.01.2019 р. №5, Додаток 8 до Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод (пункт 2 розділу V) 8 «Екологічні нормативи якості (ЕНЯ) для визначення хімічного стану масиву поверхневих вод»;
2. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.07.2012 №471 «Нормативи екологічної безпеки водних об'єктів», що використовуються для потреб рибного господарства».

Перевищення нормативних значень за фізико-хімічними показниками якості води в створах питних водозаборів у квітні 2026 р. зафіксовано за показниками:

- БСК₅: в 1,3 рази - на питному водозабір м. Біла Церква; в 1,8 рази - на питному водозабір м. Корсунь-Шевченківський.

Перевищення нормативних значень за вмістом важких металів у квітні 2026 р. не зафіксовано.

Перевищення значення БСК₅ (що підтверджує надходження органічних речовин рослинного та тваринного походження у воду) у порівнянні із ГДК фіксується на питних водозаборах басейну Росі епізодично. У січні 2026 р. підвищеного вмісту БСК₅ у створах питних водозаборів в басейні Росі не зафіксовано. Протягом лютого значення даного компонента близькі до порогових, або дещо перевищували їх спостерігалися в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслав та Миронівка). Протягом березня місяця вміст даного елементу у воді річки залишався стабільним, або навіть дещо зріс (питний водозабір м. Богуслав). У квітні місяці найвищий вміст ХСК (з перевищенням максимально допустимих концентрацій) зафіксовано в створах питних водозаборів, розташованих на водосховищах - Верхньому Білоцерківському та Корсунь-Шевченківському - рис.1

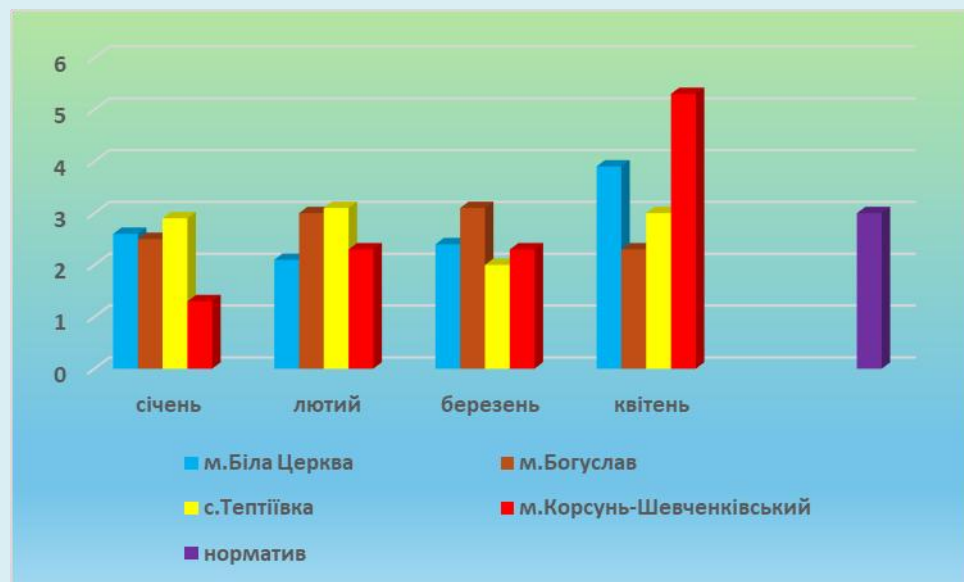

Рис.1 Вміст БСК₅ у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – квітня 2026 р.

Вміст **фосфатів** у води річки Рось в створах питних водозаборів наведено на рис.2. Протягом січня - березня 2026 р. перевищень гранично допустимого нормативу за вмістом фосфатів в створах питних водозаборів басейну Росі не зафіксовано. В період зимової межені (січень-лютий) максимальний вміст фосфатів спостерігався в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслава та Миронівки), що обумовлено розташуванням їх створів нижче міста скиду стічних вод міста Біла Церква. Протягом березня ситуація в цих створах покращилася через зростання водності річки та, відповідно, її самоочисної здатності. У квітні тенденція до покращення якості води за вмістом фосфатів покращилася в створах всіх питних водозаборів.

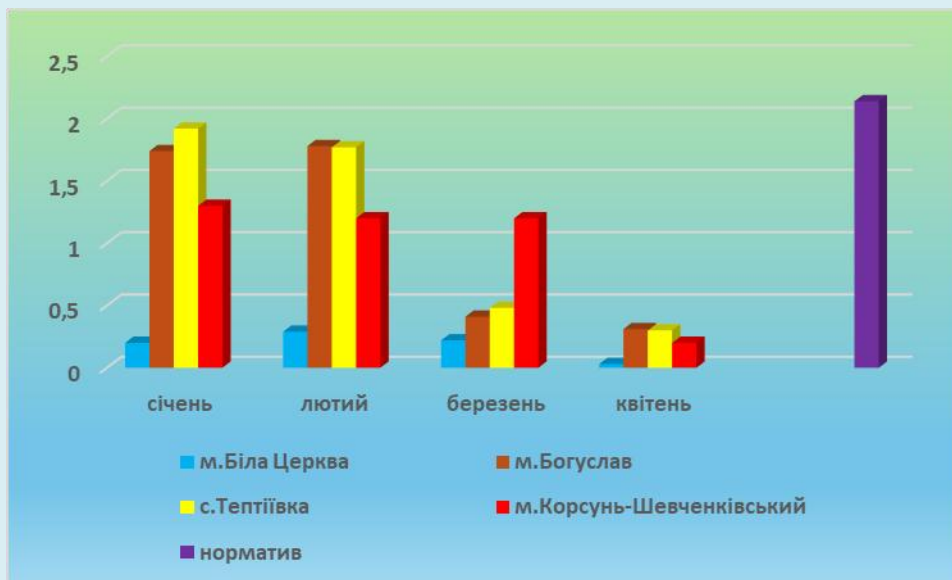

Рис.2 Вміст **фосфатів** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – квітня 2026 р.

Перевищення нормативу за вмістом **амонію сольового** у січні - квітні 2026 р. в створах питних водозаборів басейну Росі не зафіксовано (рис.3). Значна зарегульованість річки Рось сприяє швидкій трансформації сполук азоту до нітратів та зменшенню концентрацій амонію сольового у воді. Вищі концентрації спостерігаються в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслав та Миронівка).

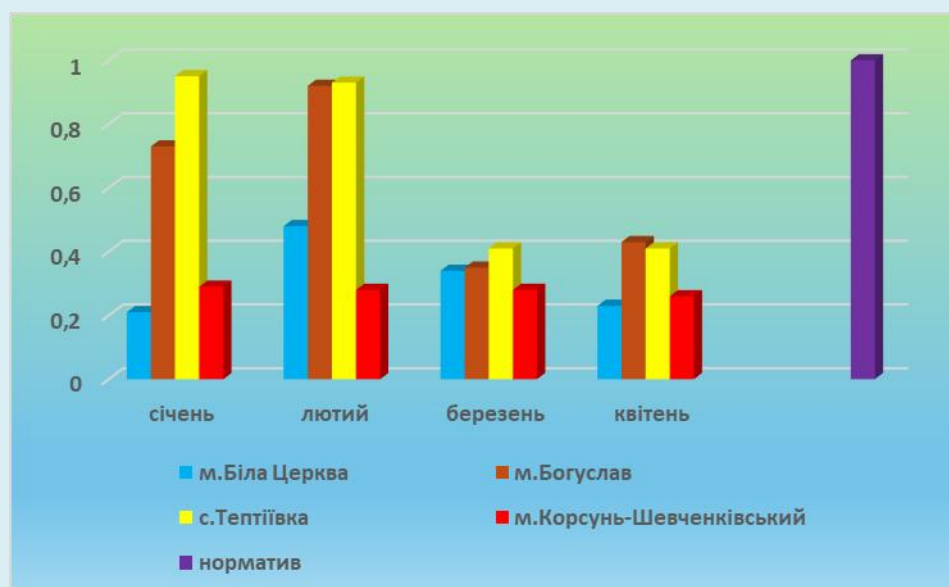

Рис.3 Вміст **амонію сольового** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – квітня 2026 р

Вміст **розчиненого у воді кисню** в басейні річки Рось впродовж січня 2026 р. коливався в досить значному діапазоні, але лишався вищим від мінімально допустимого нормативу (6 мг/дм³). Зменшення концентрації закономірно відбувається від верхньої частини басейну до нижньої по мірі зростання витрат розчиненого кисню на окиснення забруднюючих речовин органічного та мінерального походження. Протягом лютого в умовах стійкої зимової межени відбулося вирівнювання вмісту розчиненого кисню у воді. У березні відбулося незначне зростання вмісту розчиненого кисню у воді річки в створах водозаборів, розташованих в її середній течії (м. Біла Церква, м. Богуслав, с. Тептіївка). У квітні максимальний вміст кисню у воді відмічений у Корсунь-Шевченківському водосховищі - рис.4.

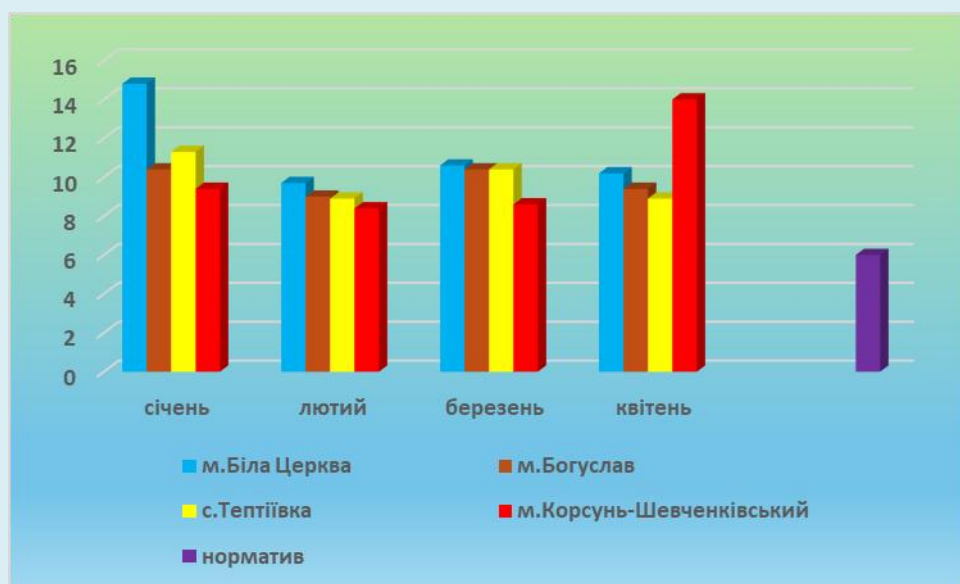

Рис.4 Вміст **розчиненого у воді кисню** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – квітня 2026 р.

Максимальний вміст **ХСК** у воді річки Рось фіксується в створах питних водозаборів Білої Церкви та Корсунь-Шевченківського, розташованих в межах водосховищ. Уповільнений водообмін сприяє накопиченню забруднюючих речовин, процес окиснення яких характеризує вміст ХСК. Особливо активно цей процес проявляється в створі питного водозабору м. Корсунь-Шевченківський через особливості скиду з розташованого вище Стеблівського водосховища (рис. 5).

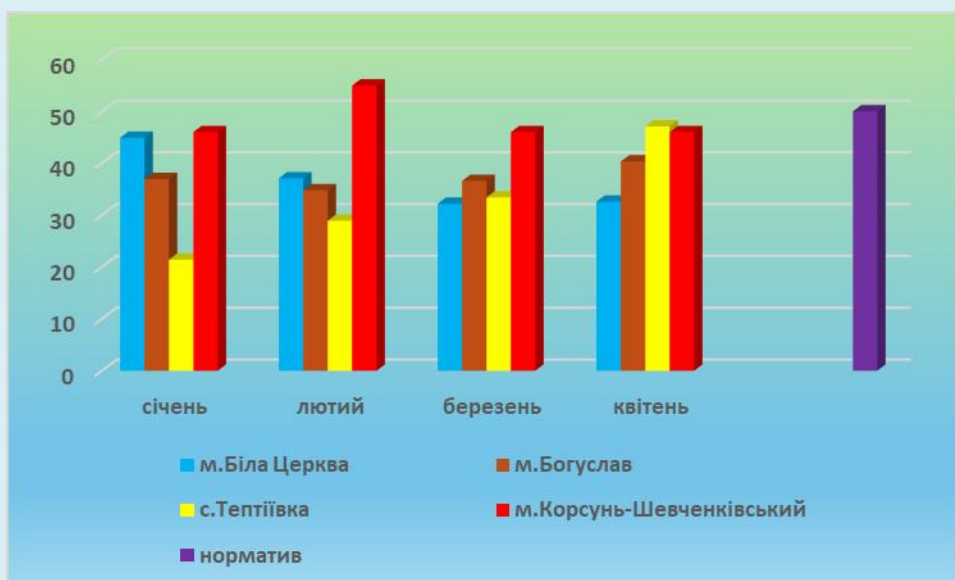

Рис.5 Вміст **ХСК** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – квітня 2026 р.

Значно нижче нормативів впродовж січня - квітня 2026 р. для місць розташування всіх питних водозаборів залишалися показники концентрацій інших елементів у воді. Їх вміст відповідає сезонним коливанням та свідчить про помірний ступінь евтрофікації річки Рось.